

به نام خدا

نمایشنامه

خوان هشتم اسفندیار

پزشک اجباری

فیلمنامه

کدام سوک می گریاند

نویسنده

محمد رجبی

سرشناسه	رجبی، محمد، ۱۳۳۳ -
عنوان و نام پدیدآور	نمایشنامه خوان هشتم اسفندیار، پزشک اجباری، فیلمنامه کدام سوگ میگریاند/نویسنده محمد رجبی.
مشخصات نشر	تهران: اندیشه صعود، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۱۵۱ ص.
شابک	978-622-97053-9-1
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
موضوع	فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. شاهنامه -- اقتباس‌ها
موضوع	Ferdowsi, Abolqasem. Shahnameh -- Adaptations
موضوع	نمایشنامه فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	Persian drama -- 20th century
موضوع	فیلمنامه‌های فارسی
موضوع	Motion picture plays, Persian
رده بندی کنگره	PIR۸۳۴۵
رده بندی دیویی	۶۲/۲۸۸۴
شماره کتابخانه ملی	۷۳۴۰۳۳۳

نمایشنامه: خوان هشتم اسفندیار. اقتباس: شاهنامه فردوسی

عنوان کتاب	نمایشنامه: خوان هشتم اسفندیار. اقتباس: شاهنامه فردوسی
ناشر	تهران: انتشارات اندیشه صعود
دفتر انتشارات	تهران - خیابان الکاشانی، خ مهران، ک عطاران، پ ۲۴، واحد ۲
مؤلف	محمد رجبی
ویراستار	محمد رجبی
مدیر تولید	انتشارات اندیشه صعود
گرافیک و طراح جلد	مهران عبادی
شمارگان	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	اول، ۱۳۹۹
چاپ و صحافی	انتشارات اندیشه صعود
ناظر چاپ	انتشارات اندیشه صعود
قیمت	۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۰۵۳-۹-۱
ISBN: 978-622-97053-9-1

پیشگفتار:

نگاهی به پیدایش نمایش:

آغاز نمایش را در آداب و مراسم آئینی جستجو می‌کنند، صاحب نظران براین باورند که نخست، انسانهای بدوی با خلق حرکات موزون^۱، به بیان افکار و عواطف خود می‌پردازند.

در نتیجه عناصر نمایشی بوجود می‌آید. رقصندگان، بازیگران آئین و مناسکها می‌شوند و بدین ترتیب نمایشواره شکل می‌گیرد که آغاز آن را مصر باستان می‌دانند. «سابقه کارهای نمایشی در مصر به بیش از شش هزار سال می‌رسد، با وجود چنین سابقه طولانی نمایش (تئاتر) به معنای دقیق آن، امری جدید و محصول یکی دو قرن اخیر است و آنچه پس از این وجود داشته هرگز رشد و استقلالی پیدا نکرده و در سطح کارهایی که جنب نمایشی داشته، یا نمایشواره‌ها باقی مانده است.»^۲

نمایشواره‌ها، در کنار گور مردگان به امید رستگاری برگزار می‌شده‌اند. و عبارت بودند از گفتگوی مردگان با خدایان! نمایشواره رای شفابخشی بیماران، هوروس^۳ پسر یکی از خدایان بنام ایزیس^۴ تاجگذاری فرعونها هبسد^۵ که چهار هزار سال پیش درباره فرعون دیگری بنام سن‌رست^۶ انجام می‌شده که به شکوه و بزرگی فرعونها در چشم مصریان داشته. نمایشواره درباره آفرینش و ستایش پناه^۷ سر خدایان، تعزیه‌های

۱- Rhythmic Movement

۲- ناظر زاده کرمانی، فرهاد، شناخت هنرهای نمایشی در مصر، ص ۴

۳- Horus

۴- Isis

۵- Hebsed

۶- Senroset

۷- Ptah

ازیریس^۸ نمایش مذهبی درباره سر نوشت دردناک و فاجعه آمیز رب النوع ابرقدیس یا رهبر دینی. نمایشواره ازیریس مهمترین کار نمایشی مصر باستان و جلوه دهنده مرگ و رستاخیز ازیریس است. این نمایش باروری دائمی زمین را مژده می‌دهد و چون در شهر ابیدس^۹ پیدا شده به تعزیه‌های ابیدسی معروف شده.

بازیگران این نمایشواره‌ها در لباسهای رنگارنگ و با صورتک‌هایی که نمایشگر موجودات مورد نظر بوده‌اند، ظاهر می‌شده‌اند. نمایش‌ها با ماسک بوده، آنهایی که بدون ماسک ظاهر می‌شدند از شگرد چهره پردازی استفاده می‌کردند و با حرکات موزون، ایمانی، تمثیلی همراه با رقص اجرای نقش می‌کردند. گفتارشان منظوم و عبادی همراه با راهپیمایی و کارناوال بوده. اولین متن نمایشی در مصر به متون اهرامی^{۱۰} مشهور است. در یونان، بزرگداشت دیونیزوس^{۱۱} خدای باروری و شراب و جشنواره‌هایی که در سال به همین مناسبت برگزار می‌شده، از جمله جشنواره روستائی^{۱۲}، جشنواره دنیا^{۱۳} و جشنواره اتسیریا^{۱۴} و سپاس^{۱۵} و اعتقاد براین است که درام^{۱۶} از بطن همین جشنواره‌ها بوجود آمده.^{۱۷}

Osiris Passion Play - ۸

Abydos - ۹

Pyramid Texts - ۱۰

Dionysus - ۱۱

Festival of vintage - ۱۲

Lednaea ۱۳

Anthesteria ۱۴

Celebration - ۱۵

Drama - ۱۶

۱۷ - ملک پور، جمشید، گزیده ای از تاریخ نمایش در جهان، انتشارات کیهان، تهران ۱۳۶۳، ص ۲۲